

anden Gang for Femaaret 1886—90 i Henhold til Lov af 1ste April 1893. Der forelaa altsaa den Gang Lovhjemmel for hver enkelt Uddeling, medens Stillingen fremdeles er den, at nogen almindelig Lovhjemmel for at erholde Bonus have Interessenterne i Statsanstalten ikke. Dette er i flere Henseender et uheldigt Forhold. Der kan jo nok være Tvivl om, hvorvidt det overhovedet er rigtigt at have en Statsanstalt for Livsforsikring eller ikke. Det er et Spørgsmaal, som oftere har været til Diskussion, men det skal jeg ikke komme ind paa her, thi alle ville være enige om, at naar man er gaaet til Oprettelsen af en Statsanstalt, bør man ogsaa stille denne saaledes, at den kan leve og virke paa forsvarlig Maade uden at blive trykket ved Konkurrencen fra de private Anstalter. Nu er det ganske almindeligt, at Livsforsikringsanstalter virke paa den Maade, at de sætte Præmierne efter Tarifferne rundelig, men derimod gennem Bonus søge at godtgøre Interessenterne, hvad de maatte have betalt, for meget gennem de noget for høje Præmier, og derigennem have de private Anstalter, som gennemgaaende ere anlagte paa den Basis, at de hjemle deres Interessenter en Adgang til at erholde Bonus, et ikke ringe Vaaben i Hænde i Konkurrencen med Statsanstalten. Dette, at der ved særskilt Lov to Gange er bevilget Bonus af denne, er jo ikke tilstrækkeligt. Der kan derimod for saa vidt med Føje gøres den Invending, at der ikke derved er skabt nogen Sikkerhed for Interessenterne i Statsanstalten for, at de fremdeles ville have Adgang til Bonus, og den gennem de private Anstalters Vedtægter sikrede Ret for deres Interessenter til at faa Bonus, bliver stærkt fremholdt af de paagældende Selskaber, hvad der jo er fuldstændig berettiget. Regeringen har derfor ment, at man burde ændre Forholdet saaledes, at Interessenterne i Statsanstalten fik en lovhjemlet Adgang til at erholde Bonus, og herpaa gik § 1 i Regeringsforslaget ud; men paa den anden Side var det givet, at man ikke havde tilstrækkelig Erfaring til at fastsætte Reglerne for Udbetaling af Bonus saaledes, at der ikke deri skulde kunne gøres nogen som helst Forandring, og derfor var der i Regeringsforslaget taget et Forbehold om, at Bonus indtil videre skulde udbetales efter de i Lovforslaget udtalte Regler, men at disse Regler for Udbetaling kunde forandres ved Lov.

Naar nu Spørgsmaalet er om de Regler, der saaledes skulde opstilles for Udbe-

taling af Bonus, skal jeg henvise til, at man ved de to tidligere Udbetalinger af Bonus ifølge Lovene af 1889 og 1893 har fulgt et andet Princip end det, der ligger til Grund for Regeringsforslaget i den foreliggende Sag. Man havde den Gang opgjort de enkelte Forsikringer og efter Dødelighedstavlerne beregnet, hvor meget det maatte antages, at der var betalt for meget i Præmie, hvilke Beregninger vare baserede paa den tarifmæssige Rentefod af 2 pCt. halvvaarlig. Dette er jo en Vej, som i mange Henseender frembyder Fordele, men som paa den anden Side ogsaa har sine store Mangler. Af disse skal jeg særlig fremhæve den, at man ved saaledes at begynde med at beregne Bonus for den enkelte Forsikring ikke ved, hvor man ender; man har ikke Resultatet, før hele Beregningen er gjort, og Spørgsmaalet bliver da saa, om man ikke kommer til at uddele i Bonus en større Sum end forsvarelig er for Anstaltens Sikkerhed. Dette Hensyn traadte ikke ved de tidligere Bonusuddelinger stærkt i Forgrunden. Sagen var nemlig den, at man beregnede de paagældende Beløb efter den tarifmæssige Rentefod af 2 pCt. halvvaarligt, men i Virkeligheden var den Rentefod, som Anstalten den Gang udbragte af sin Formue, højere, og man kunde derfor vente, at man vilde være paa den sikre Side med Hensyn til Resultatet. Saaledes som Forholdene senere have forandret sig med Hensyn til Rentefoden, kan man ikke ret vel følge den samme Vej nu, og i hvert Tilfælde vil det være meget at anbefale, at man gaar en anden Vej, nemlig at man begynder med at fastsætte, hvor stort et Beløb der kan uddeles i Bonus, for derefter at gaa til Fordeling blandt Interessenterne. Her komme vi ind paa Spørgsmaalet om en Beregning af Anstaltens Overskud for den Periode, for hvilken Bonus skal udbetales. Man har fastsat, at Bonus udbetales og beregnes ikke for hvert Aar, men derimod for 5-aarige Perioder, saaledes som man gjorde i 1893. De Momenter, som i det hele taget komme frem til Bestemmelse af Anstaltens Overskud, blive først og fremmest Anstaltens Formue, den saakaldte Risikoformue, det vil sige Anstaltens sande Formue uden Hensyn til Drifts-fonden. Ved Siden deraf staar Anstaltens Krav paa Interessenterne, dens aktive Masse. [Disse Krav, kapitaliserede efter deres Værdi, ere Anstaltens Aktiver. Paa den anden Side staar dens Passiver, det vil sige dens Forpligtelser, som ligeledes blive kapitaliserede. Vil man nu se hen